

บทที่ 5

สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การศึกษาวิจัยครั้งนี้เป็นเชิงสำรวจ โดยมุ่งศึกษาสภาพ ปัญหาและแนวทางพัฒนาการมีส่วนร่วมในการบริหารสถานศึกษาของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากำแพงเพชร โดยจำแนกตามสถานภาพ วุฒิการศึกษา ขนาดของสถานศึกษา และที่ตั้งของสถานศึกษา กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าได้แก่ คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากำแพงเพชร จำนวน 360 คน ซึ่งได้มาจากการสุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้น(Stratified random sampling) เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูล เพื่อการศึกษาวิจัยในครั้งนี้ เป็นแบบสอบถามชนิดมาตราประมาณค่า 5 ระดับ เมื่อนำไปทดลองใช้กับคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากำแพงเพชร จำนวน 30 คน ได้ค่าอำนาจจำแนกรายข้อ อยู่ระหว่าง .26 - .80 เมื่อนำค่าอำนาจจำแนกรายข้อมาหาค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับ ได้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .94

การเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยจัดส่งแบบสอบถามไปยังคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ณ สถานศึกษาที่เป็นกลุ่มตัวอย่างแล้วติดตามเก็บคืนด้วยตนเองและให้กลุ่มตัวอย่างส่งคืนตามกำหนด ซึ่งได้รับแบบสอบถามที่มีความสมบูรณ์คืน จำนวน 360 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100 ผู้วิจัยได้ดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติ โดยสถิติที่ใช้วิเคราะห์ข้อมูลในการศึกษาวิจัยและทดสอบสมมติฐาน ได้แก่ คะแนนเฉลี่ย ความเบี่ยงเบนมาตรฐาน การวิเคราะห์ทดสอบค่าที ($t-test$) และการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One-way ANOVA) การวิเคราะห์แนวทางพัฒนาการมีส่วนร่วมในการบริหารสถานศึกษาของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากำแพงเพชร โดยใช้ค่าความถี่แล้วแปลผลนำเสนอเป็นตาราง ประกอบคำบรรยายความเรียง

สรุปผลการวิจัย

จากการศึกษาสภาพ ปัญหาและแนวทางพัฒนาการมีส่วนร่วมในการบริหารสถานศึกษาของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากำแพงเพชร สรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูลตามวัตถุประสงค์ของการศึกษาวิจัยได้ ดังนี้

1. สภาพการมีส่วนร่วมในการบริหารสถานศึกษาของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากำแพงเพชร โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับปานกลางเกือบทุกด้าน ยกเว้น การกำกับและติดตามการ

ดำเนินงานตามแผนปฏิบัติการของสถานศึกษา การส่งเสริมให้มีการพิทักษ์สิทธิเด็ก ดูแลเด็กพิการ เด็กด้อยโอกาสและเด็กที่มีความต้องการพิเศษ ให้ได้รับการพัฒนาอย่างเต็มศักยภาพและการปฏิบัติงานอื่นที่ได้รับมอบหมายจากหน่วยงานต้นสังกัด มีคะแนนเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ส่วนด้านที่มีคะแนนเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านการปฏิบัติงานอื่นที่ได้รับมอบหมายจากหน่วยงานต้นสังกัด และด้านที่มีคะแนนเฉลี่ยต่ำสุด คือ ด้านการให้ความเห็นชอบการรายงานผลการดำเนินงานประจำปีของสถานศึกษา

2. เปรียบเทียบสภาพการมีส่วนร่วมในการบริหารสถานศึกษาของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากำแพงเพชร

2.1 จำแนกตามสถานภาพ พบว่า สภาพการมีส่วนร่วมในการบริหารสถานศึกษาของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากำแพงเพชร โดยรวมและรายด้าน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทุกด้าน

2.2 จำแนกตามวุฒิการศึกษา พบว่า สภาพการมีส่วนร่วมในการบริหารสถานศึกษาของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากำแพงเพชร โดยรวมและรายด้าน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทุกด้าน

2.3 จำแนกตามขนาดของสถานศึกษา พบว่า การมีส่วนร่วมในการบริหารสถานศึกษาของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากำแพงเพชร โดยรวมและรายด้าน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทุกด้าน

2.4 จำแนกตามที่ตั้งของสถานศึกษา พบว่า การมีส่วนร่วมในการบริหารสถานศึกษาของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากำแพงเพชร โดยรวมและรายด้าน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ .05 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทุกด้าน

3. ปัญหาการมีส่วนร่วมในการบริหารสถานศึกษาของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากำแพงเพชร โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับปานกลางทุกด้าน โดยด้านที่มีคะแนนเฉลี่ยสูงสุด คือ การให้ความเห็นชอบแผนปฏิบัติการประจำปีของสถานศึกษา และด้านที่มีคะแนนเฉลี่ยต่ำสุดคือ การให้ความเห็นชอบการรายงานผลการดำเนินงานประจำปีของสถานศึกษา

4. เปรียบเทียบปัญหาการมีส่วนร่วมในการบริหารสถานศึกษาของคณะกรรมการ

สถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากำแพงเพชร

4.1 จำแนกตามสถานภาพ พบว่า ปัญหาการมีส่วนร่วมในการบริหารสถานศึกษาของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากำแพงเพชร โดยรวมและรายด้าน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทุกด้าน

4.2 จำแนกตามวุฒิการศึกษา พบว่า ปัญหาการมีส่วนร่วมในการบริหารสถานศึกษาของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากำแพงเพชร โดยรวมและรายด้าน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทุกด้าน

4.3 จำแนกตามขนาดของสถานศึกษา พบว่า ปัญหาการมีส่วนร่วมในการบริหารสถานศึกษาของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากำแพงเพชร โดยรวมและรายด้าน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทุกด้าน

4.4 จำแนกตามที่ตั้งของสถานศึกษา พบว่า ปัญหาการมีส่วนร่วมในการบริหารสถานศึกษาของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากำแพงเพชร โดยรวมและรายด้าน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทุกด้าน

5. แนวทางการพัฒนาการมีส่วนร่วมในการบริหารสถานศึกษาของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากำแพงเพชร

5.1 ด้านการกำหนดนโยบายและพัฒนาของสถานศึกษา และการให้ความเห็นชอบแผนปฏิบัติการประจำปี พบว่า คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากำแพงเพชร ได้เสนอแนวทางการมีส่วนร่วมในการบริหารสถานศึกษาของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ข้อที่ควรดำเนินการพัฒนา คือ การจัดทำแผนกลยุทธ์ของสถานศึกษา การจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปีของสถานศึกษา และความรู้ความเข้าใจเรื่องนโยบายและการวางแผน

5.2 ด้านการให้ความเห็นชอบการจัดทำสารหลักสูตรให้สอดคล้องกับความต้องการของท้องถิ่น และการกำกับ ติดตามการดำเนินงานตามแผนของสถานศึกษา พบว่า คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากำแพงเพชร ได้เสนอแนวทางการมีส่วนร่วมในการบริหารสถานศึกษาของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ข้อที่ควรดำเนินการ

พัฒนา คือ ความรู้เรื่องการจัดทำหลักสูตรสาระท้องถิ่น ความรู้ ความเข้าใจในการจัดทำและพัฒนา แหล่งเรียนรู้ ภูมิปัญญาท้องถิ่น และความเข้าใจเกี่ยวกับการปฏิบัติงานตามแผนของสถานศึกษา

5.3 ด้านการสนับสนุนให้เด็กในเขตบริการ ได้รับการศึกษาอย่างทั่วถึงและการ ส่งเสริมให้มีการพิทักษ์สิทธิเด็กและพัฒนาเด็กให้เต็มตามศักยภาพ พบว่า คณะกรรมการ สถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากำแพงเพชร ได้เสนอแนวทางพัฒนาการ มีส่วนร่วมในการบริหารสถานศึกษาของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ข้อที่ควรดำเนินการ พัฒนา คือ การดูแลให้ความช่วยเหลือนักเรียน แนวทาง ในการจัดกิจกรรมเพื่อเด็กพิการ เด็กด้อย โอกาสและเด็กที่มีความต้องการพิเศษ และ ความรู้ความเข้าใจเรื่องการศึกษาพิทักษ์สิทธิเด็ก

5.4 ด้านการเสนอแนวทางและมีส่วนร่วมในการบริหารสถานศึกษา และการระดม ทรัพยากร เพื่อการศึกษาและสืบสานวัฒนธรรมของชาติ พบว่า คณะกรรมการสถานศึกษาขั้น พื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากำแพงเพชร ได้เสนอแนวทางพัฒนาการมีส่วนร่วมใน การบริหารสถานศึกษาของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ข้อที่ควรดำเนินการพัฒนา คือ การสร้างและพัฒนาปรับปรุงแหล่งเรียนรู้ภายในสถานศึกษา การพัฒนา ปรับปรุง คู่มือบริเวณ อาคารสถานที่ภายในสถานศึกษา และการอนุรักษ์และธำรงรักษาวัฒนธรรม ขนบธรรมเนียม ประเพณี

5.5 ด้านการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างสถานศึกษากับชุมชน และการให้ความ เห็นชอบการรายงานผลการดำเนินงานประจำปี พบว่า คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากำแพงเพชร ได้เสนอแนวทางพัฒนาการมีส่วนร่วมในการบริหาร สถานศึกษาของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ข้อที่ควรดำเนินการพัฒนา คือ ส่งเสริมการ แลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่าง โรงเรียนกับชุมชน การพิจารณาและวิเคราะห์ผลการดำเนินงานของ สถานศึกษา และการประสานงานกับองค์กร หน่วยงานอื่นให้เข้ามาร่วมกันพัฒนาการจัดการศึกษา

5.6 ด้านการแต่งตั้งที่ปรึกษาและหรือคณะอนุกรรมการ และการปฏิบัติงานอื่น ที่ได้รับมอบหมายจากหน่วยงานต้นสังกัด พบว่า คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากำแพงเพชร ได้เสนอแนวทางพัฒนาการมีส่วนร่วมในการบริหาร สถานศึกษาของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ข้อที่ควรดำเนินการพัฒนา คือ ความรู้ความ เข้าใจเกี่ยวกับบทบาทหน้าที่คณะอนุกรรมการด้านต่าง ๆ การรับทราบแนวนโยบายและแนวทาง ดำเนินการจัดการศึกษา และการให้ความเห็นชอบและข้อเสนอแนะในการดำเนินงานตามภารกิจที่ ได้รับมอบหมาย

อภิปรายผล

จากการศึกษาสภาพปัญหาและแนวทางพัฒนาการมีส่วนร่วมในการบริหารสถานศึกษา ของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากำแพงเพชร ผู้วิจัยจะกล่าวถึงประเด็นสำคัญจากการค้นพบในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ ตามวัตถุประสงค์ และสมมติฐานของงานวิจัย ดังนี้ คือ

1. สภาพการมีส่วนร่วมในการบริหารสถานศึกษาของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากำแพงเพชร โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับปานกลางเกือบทุกด้าน ยกเว้น การกำกับและติดตามการดำเนินงานตามแผนปฏิบัติการของสถานศึกษา การส่งเสริมให้มีการพินิจพิเคราะห์เด็ก อูเลเด็กพิการ เด็กด้อยโอกาสและเด็กที่มีความต้องการพิเศษ ให้ได้รับการพัฒนาอย่างเต็มศักยภาพและการปฏิบัติงานอื่นที่ได้รับมอบหมายจากหน่วยงานต้นสังกัด มีคะแนนเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ส่วนด้านที่มีคะแนนเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านการปฏิบัติงานอื่นที่ได้รับมอบหมายจากหน่วยงานต้นสังกัด และด้านที่มีคะแนนเฉลี่ยต่ำสุด คือ ด้านการให้ความเห็นชอบการรายงานผลการดำเนินงานประจำปีของสถานศึกษา ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ ชำนาญ เปรมประเสริฐ (2546) ศึกษาวิจัยเรื่อง การมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษา ในการจัดการศึกษา โรงเรียนมัธยมสังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดสระแก้ว พบว่า การมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษา ในการจัดการศึกษา โรงเรียนมัธยมสังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดสระแก้ว โดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง สอดคล้องกับผลการวิจัยของ ไพบุลย์ ยิ่งสุข (2545) ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง การดำเนินงานตามบทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษา จังหวัดสระแก้ว พบว่า การดำเนินงานตามบทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสระแก้วอยู่ในระดับปานกลาง และสอดคล้องกับผลการวิจัยของ ภูรินทร์ นิยมนา (2550, หน้า 86) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาจันทบุรี เขต 2 พบว่า การมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง

1.1 เมื่อพิจารณาจำแนกตามสถานภาพ มีประเด็นที่ต้องอภิปราย ดังนี้

1.1.1 คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน กลุ่มผู้บริหารสถานศึกษา มีส่วนร่วมในการบริหารสถานศึกษาโดยรวม อยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน ด้านที่มีคะแนนเฉลี่ยสูงสุด คือ การปฏิบัติงานอื่นที่ได้รับมอบหมายจากหน่วยงานต้นสังกัด และด้านที่มีคะแนนเฉลี่ยต่ำสุด คือ การให้ความเห็นชอบการรายงานผลการดำเนินงานประจำปีของสถานศึกษา ผลการ

ศึกษาวิจัยปรากฏเช่นนี้ แสดงให้เห็นว่า ผู้บริหารให้ความสำคัญกับการปฏิบัติงานอื่นที่ได้รับมอบหมายจากหน่วยงานต้นสังกัด เนื่องจากเป็นผู้รับผิดชอบโดยตรงต่อการบริหารจัดการศึกษา และเป็นกรรมการ โดยตำแหน่ง จึงจำเป็นต้องปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่ให้มีประสิทธิภาพเพื่อ ความเจริญก้าวหน้าของสถานศึกษาที่ตนรับผิดชอบ ประกอบกับผู้บริหารสถานศึกษาเป็นผู้ที่มีความรู้และประสบการณ์เกี่ยวกับข้อบังคับและแนวปฏิบัติว่าด้วยคณะกรรมการสถานศึกษา สอดคล้องกับผลการวิจัยของ ภูรินทร์ นิยมนา (2550, หน้า 86) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาจันทบุรี เขต 2 พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก

1.1.2 คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน กลุ่มผู้แทนผู้ปกครอง มีส่วนร่วมในการบริหารสถานศึกษา โดยรวม อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านที่มีคะแนนเฉลี่ยสูงสุด คือ การระดมทรัพยากรเพื่อการศึกษาและสืบสานวัฒนธรรมของชาติ และด้านที่มีคะแนนเฉลี่ยต่ำสุด คือ การสร้างความสัมพันธ์ระหว่างสถานศึกษากับชุมชน ผลการศึกษาวิจัยปรากฏเช่นนี้ แสดงให้เห็นว่า ผู้แทนผู้ปกครองให้ความสำคัญในการระดมทรัพยากรเพื่อการศึกษาและสืบสานวัฒนธรรมของชาติ อาจเป็นเพราะผู้แทนผู้ปกครองต้องการให้บุตรหลานมีทรัพยากรทางการศึกษาที่หลากหลายเพียงพอกับความต้องการ สอดคล้องกับผลการวิจัยของ โสภา จำปาไธค์ (2548, หน้า 78) ได้ทำการศึกษาความต้องการและการได้รับการตอบสนองความต้องการการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของคณะกรรมการสถานศึกษา โรงเรียนกลุ่มเครือข่ายปางสีดา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาระยอง เขต 2 พบว่า ตัวแทนผู้ปกครอง ต้องการให้บุตรหลานมีความรู้ความสามารถทัดเทียมกันกับโรงเรียนในเมือง ได้รับการศึกษาที่สูงขึ้น และสอดคล้องกับผลการวิจัยของ ภูรินทร์ นิยมนา (2550, หน้า 95) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาจันทบุรี เขต 2 พบว่า ผู้แทนผู้ปกครองมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับปานกลาง ซึ่ง ด้านที่ผู้แทนผู้ปกครองให้ความสำคัญมากที่สุด คือ ด้านการบริหารทั่วไป ซึ่งเกี่ยวกับด้านการระดมทรัพยากรทางการศึกษา

1.1.3 คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน กลุ่มผู้แทนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น มีส่วนร่วมในการบริหารสถานศึกษา โดยรวม อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านที่มีคะแนนเฉลี่ยสูงสุด คือ การปฏิบัติงานอื่นที่ได้รับมอบหมายจากหน่วยงานต้นสังกัด และด้านที่มีคะแนนเฉลี่ยต่ำสุด คือ การให้ความเห็นชอบการรายงานผลการดำเนินงานประจำปีของสถานศึกษา

ผลการศึกษาวิจัยปรากฏเช่นนี้ แสดงให้เห็นว่า อาจเป็นเพราะ ผู้แทนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เป็นตัวแทนของชุมชนที่ได้รับการเลือกตั้งไปปฏิบัติหน้าที่ จึงมีภาระหน้าที่ที่จะมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาให้กับบุตรหลานของตนเอง สอดคล้องกับผลการวิจัยของ ภูรินทร์ นิยมนา (2550, หน้า 96) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาจันทบุรี เขต 2 พบว่า ผู้แทนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับปานกลาง โดยมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาด้านวิชาการมากที่สุด และสอดคล้องกับผลการวิจัยของ โสภาก จำปาไธ (2548, หน้า 81) ได้ทำการศึกษาความต้องการและการได้รับการตอบสนองความต้องการการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของคณะกรรมการสถานศึกษา โรงเรียนกลุ่มเครือข่ายปางสิดา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสระแก้ว เขต 2 กล่าวว่า ผู้แทนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีแนวคิดและความเข้าใจในบทบาท ว่าองค์การบริหารส่วนตำบลมีอำนาจหน้าที่ในการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา โดย ความเข้าใจหมายถึงงานวิชาการ การจัดการเรียนการสอน

1.2. เมื่อพิจารณาจำแนกตามวุฒิการศึกษา มีประเด็นที่ต้องอภิปราย ดังนี้

1.2.1 คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน กลุ่มที่มีวุฒิการศึกษาต่ำกว่าปริญญาตรี

มีส่วนร่วมในการบริหารสถานศึกษา โดยรวม อยู่ในระดับน้อย เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านที่มีคะแนนเฉลี่ยสูงสุด คือ การระดมทรัพยากรเพื่อการศึกษาและสืบสานวัฒนธรรมของชาติ และด้านที่มีคะแนนเฉลี่ยต่ำสุด คือ การให้ความเห็นชอบการรายงานผลการดำเนินงานประจำปีของสถานศึกษา ผลการศึกษาวิจัยปรากฏเช่นนี้ แสดงให้เห็นว่า ระบบการศึกษามีส่วนสำคัญต่อการมีส่วนร่วมในการบริหารสถานศึกษา เนื่องจากการศึกษามีส่วนสำคัญที่ทำให้เกิดการคิด การเปลี่ยนแปลงทัศนคติ ค่านิยม แนวความคิด และความเชื่อของบุคคล (บพิตร ออมไรสง, 2542, หน้า 47-48) ซึ่งคณะกรรมการสถานศึกษาที่ระดับการศึกษาต่ำกว่าปริญญาตรี ไม่กล้าแสดงความคิดเห็น คัดค้านอะไรนอกจากลงมือปฏิบัติงานตามที่ตนเองถนัดหรือมีความสามารถ สอดคล้องกับผลการวิจัยของ งามอาจ ไพศาลภูมิ (2546, หน้า 91) ได้ศึกษาความต้องการมีส่วนร่วมจัดการศึกษาตามบทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอเมือง จังหวัดชลบุรี จำแนกตามวุฒิการศึกษา พบว่าคณะกรรมการที่มีวุฒิการศึกษาต่ำกว่าปริญญาตรี มีความต้องการในการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาทุกด้าน น้อยกว่าคณะกรรมการที่มีวุฒิการศึกษาปริญญาตรีหรือสูงกว่าปริญญาตรี

1.2.2 คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน กลุ่มที่มีวุฒิการศึกษาปริญญาตรีขึ้นไป

มีส่วนร่วมในการบริหารสถานศึกษา โดยรวม อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้าน

ที่มีคะแนนเฉลี่ยสูงสุด คือ การปฏิบัติงานอื่นที่ได้รับมอบหมายจากหน่วยงานต้นสังกัด และด้านที่มีคะแนนเฉลี่ยต่ำสุด คือ การให้ความเห็นชอบการรายงานผลการดำเนินงานประจำปีของสถานศึกษา ผลการศึกษาวิจัยปรากฏเช่นนี้ แสดงให้เห็นว่า ระบบการศึกษามีส่วนสำคัญต่อการมีส่วนร่วมในการบริหารสถานศึกษา เนื่องจากการศึกษามีส่วนสำคัญที่ทำให้เกิดการคิด การเปลี่ยนแปลงทัศนคติ ค่านิยม แนวความคิด และความเชื่อของบุคคล (บพิตร ออม ไรสง, 2542, หน้า 47-48) ซึ่ง คณะกรรมการสถานศึกษาที่ระดับการศึกษาต่ำกว่าปริญญาตรี ไม่กล้าแสดงความคิดเห็น ตัดสินใจอะไรนอกจากลงมือปฏิบัติงานตามที่ตนเองถนัดหรือมีความสามารถ สอดคล้องกับผลการวิจัยของ งามไพศาลภูมิ (2546, หน้า 91) ได้ศึกษาความต้องการมีส่วนร่วมจัดการศึกษาตามบทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอเมือง จังหวัดชลบุรี จำแนกตามวุฒิการศึกษา พบว่า คณะกรรมการที่มีวุฒิการศึกษาปริญญาตรีหรือสูงกว่าปริญญาตรีมีความต้องการในการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาทุกด้านมากกว่าคณะกรรมการที่มีวุฒิการศึกษาต่ำกว่าปริญญาตรี และสอดคล้องกับผลการวิจัยของ กมลภัทร ธรรมสุนทร (2544, หน้า 83) ได้ศึกษาสภาพและแนวทางการพัฒนาการมีส่วนร่วมของ คณะกรรมการโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดชลบุรี พบว่า คณะกรรมการสถานศึกษาที่มีระดับการศึกษาต่ำกว่าปริญญาตรี และคณะกรรมการสถานศึกษาที่มีระดับการศึกษาปริญญาตรีขึ้นไป แตกต่างกัน

1.3 เมื่อพิจารณาจำแนกตามขนาดของสถานศึกษา มีประเด็นที่ต้องอภิปราย ดังนี้

1.3.1 คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน กลุ่มโรงเรียนขนาดเล็ก มีส่วนร่วมในการบริหารสถานศึกษา โดยรวม อยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านที่มีคะแนนเฉลี่ยสูงสุด คือ การระดมทรัพยากรเพื่อการศึกษาและสืบสานวัฒนธรรมของชาติ และด้านที่มีคะแนนเฉลี่ยต่ำสุด คือ การสร้างความสัมพันธ์ระหว่างสถานศึกษากับชุมชน ผลการศึกษาวิจัยปรากฏเช่นนี้ แสดงให้เห็นว่า อาจเป็นเพราะ กลุ่มโรงเรียนขนาดเล็กอยู่ห่างจากความเจริญ คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานบางคนมีฐานะยากจน ขาดความรู้ความเข้าใจในบทบาทหน้าที่การมีส่วนร่วมในการบริหารสถานศึกษา และมีการระดมทรัพยากรทางการศึกษาได้น้อยกว่าโรงเรียนขนาดเล็กและขนาดใหญ่ สอดคล้องกับผลการวิจัยของ นเรศ หิรัญกุล (2544) ศึกษาการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติงานของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน จังหวัดนราธิวาส พบว่า คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน จังหวัดนราธิวาส มีส่วนร่วมในการปฏิบัติงานโดยรวมทุกด้านและรายด้านอยู่ในระดับปานกลาง

1.3.2 คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน กลุ่มโรงเรียนขนาดกลาง มีส่วนร่วมในการบริหารสถานศึกษา โดยรวม อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านที่มีคะแนน

เฉลี่ยสูงสุด คือ การปฏิบัติงานอื่นที่ได้รับมอบหมายจากหน่วยงานต้นสังกัดและด้านที่มีคะแนนเฉลี่ยต่ำสุด คือ การให้ความเห็นชอบการรายงานผลการดำเนินงานประจำปีของสถานศึกษา ผลการศึกษาวิจัยปรากฏเช่นนี้ แสดงให้เห็นว่า อาจเป็นเพราะ คณะกรรมการสถานศึกษาในโรงเรียนขนาดกลางมีความรู้ความเข้าใจในบทบาทหน้าที่การมีส่วนร่วมในการบริหารสถานศึกษา สอดคล้องกับผลการวิจัยของ ประสิทธิ์ รักเผ่า (2548, หน้า 98) ได้ศึกษาปัญหาการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการบริหารสถานศึกษา อำเภอบ้านค่าย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาระยอง เขต 1 พบว่า จำนวนคณะกรรมการสถานศึกษาของโรงเรียนที่มีขนาดต่างกัน ปัญหาและความยุ่งยากของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการที่จะเข้ามามีส่วนร่วมต่างกันออกไป

1.3.3 คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน กลุ่มโรงเรียนขนาดใหญ่ มีส่วนร่วมในการบริหารสถานศึกษา โดยรวม อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านที่มีคะแนนเฉลี่ยสูงสุด คือ การปฏิบัติงานอื่นที่ได้รับมอบหมายจากหน่วยงานต้นสังกัดและด้านที่มีคะแนนเฉลี่ยต่ำสุดคือ การให้ความเห็นชอบการรายงานผลการดำเนินงานประจำปีของสถานศึกษา ผลการศึกษาวิจัยปรากฏเช่นนี้ แสดงให้เห็นว่า อาจเป็นเพราะ คณะกรรมการสถานศึกษาในโรงเรียนขนาดใหญ่มีความรู้ความเข้าใจในบทบาทหน้าที่การมีส่วนร่วมในการบริหารสถานศึกษา สอดคล้องกับผลการวิจัยของ ประสิทธิ์ รักเผ่า (2548, หน้า 98) ได้ศึกษาปัญหาการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการบริหารสถานศึกษา อำเภอบ้านค่าย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาระยอง เขต 1 พบว่า จำนวนคณะกรรมการสถานศึกษาของโรงเรียนที่มีขนาดต่างกัน ปัญหาและความยุ่งยากของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการที่จะเข้ามามีส่วนร่วมต่างกันออกไป

1.4 เมื่อพิจารณาจำแนกตามที่ตั้งของสถานศึกษา มีประเด็นที่ต้องอภิปราย ดังนี้

1.4.1 คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน กลุ่มสถานศึกษาที่ตั้งอยู่ในเขตเทศบาล มีส่วนร่วมในการบริหารสถานศึกษา โดยรวม อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านที่มีคะแนนเฉลี่ยสูงสุด คือ การปฏิบัติงานอื่นที่ได้รับมอบหมายจากหน่วยงานต้นสังกัด และด้านที่มีคะแนนเฉลี่ยต่ำสุด คือ การให้ความเห็นชอบการรายงานผลการดำเนินงานประจำปีของสถานศึกษา ผลการศึกษาวิจัยปรากฏเช่นนี้ แสดงให้เห็นว่า อาจเนื่องมาจาก ที่ตั้งของกลุ่มโรงเรียนของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่อยู่ในเขตเทศบาล มีความพร้อมด้านอาคารสถานที่ เศรษฐกิจ บุคลากรและสภาพชุมชนมีปัจจัยที่เอื้อต่อการมีส่วนร่วมในการบริหารสถานศึกษา และคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานมีความรู้ความเข้าใจในบทบาทหน้าที่การมีส่วนร่วมในการบริหารสถานศึกษา สอดคล้องกับผลการวิจัยของ อรรถพร ผดุงศักดิ์ชัยกุล (2547, หน้า 74) ศึกษา

การมีส่วนร่วมและแนวทางส่งเสริมการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของโรงเรียนมัธยมศึกษา
สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดฉะเชิงเทรา พบว่า โรงเรียนที่ตั้งอยู่ในเมืองชุมชนมีส่วนร่วมมากกว่า
โรงเรียนที่ตั้งอยู่นอกเมือง

1.4.2 คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน กลุ่มสถานศึกษาที่ตั้งอยู่ในเขตองค์การบริหารส่วนตำบล มีส่วนร่วมในการบริหารสถานศึกษา โดยรวม อยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านที่มีคะแนนเฉลี่ยสูงสุด คือ การปฏิบัติงานอื่นที่ได้รับมอบหมายจากหน่วยงานต้นสังกัด และด้านที่มีคะแนนเฉลี่ยต่ำสุด คือ การให้ความเห็นชอบการรายงานผลการดำเนินงานประจำปีของสถานศึกษา ผลการศึกษาวิจัยปรากฏเช่นนี้ แสดงให้เห็นว่า ที่ตั้งของกลุ่มโรงเรียนของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่อยู่ในเขตองค์การบริหารส่วนตำบล ยังขาดความพร้อมด้านอาคารสถานที่ เศรษฐกิจ บุคลากรและสภาพชุมชนมีปัจจัยที่เอื้อต่อการมีส่วนร่วมในการบริหารสถานศึกษา และคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานขาดความรู้ความเข้าใจในบทบาทหน้าที่การมีส่วนร่วมในการบริหารสถานศึกษา

2. ผลการเปรียบเทียบสภาพการมีส่วนร่วมในการบริหารสถานศึกษาของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากำแพงเพชร โดยจำแนกตามสถานภาพวุฒิการศึกษา ขนาดของสถานศึกษา และที่ตั้งของสถานศึกษา พบว่า

2.1 จำแนกตามสถานภาพ โดยรวมและรายด้าน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทุกด้าน โดยผู้บริหารสถานศึกษามีส่วนร่วมมากกว่าผู้แทนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและผู้แทนผู้ปกครอง ทั้งนี้อาจเป็นเพราะผู้บริหารสถานศึกษา เป็นผู้ปฏิบัติหน้าที่ในสถานศึกษา และมีหน้าที่รับผิดชอบเกี่ยวกับการศึกษาโดยตรง จึงเห็นความสำคัญของบทบาทการมีส่วนร่วม และเห็นความจำเป็นจะต้องปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่ให้มีประสิทธิภาพ สอดคล้องกับผลการวิจัยของ ภูรินทร์ นิยมนา (2550, หน้า 94) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามุกดาหาร เขต 2 จำแนกตามสถานภาพ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และสอดคล้องกับ พิทักษ์ จอมเมือง (2541) ศึกษาการปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการ โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดศรีสะเกษ พบว่า การเปรียบเทียบตามตัวแปรสถานภาพของคณะกรรมการโรงเรียน โดยรวมและรายด้าน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยผู้บริหารสถานศึกษา และข้าราชการครูมีผลการปฏิบัติงานมากกว่าผู้ทรงคุณวุฒิ

2.2 จำแนกตามวุฒิการศึกษา โดยรวมและรายด้าน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ .05 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ .05

ทุกด้าน โดยคณะกรรมการสถานศึกษาที่มีวุฒิต่ำกว่าปริญญาตรี มีส่วนร่วมในการบริหารสถานศึกษาน้อยกว่าคณะกรรมการสถานศึกษาที่มีวุฒิปริญญาตรีขึ้นไป ทั้งนี้อาจเป็นเพราะระดับการศึกษากับการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษามีส่วนสำคัญ เนื่องจาก ระดับการศึกษาเป็นสิ่งสำคัญต่อการเปลี่ยนแปลงทัศนคติ ค่านิยม แนวความคิดและความเชื่อของบุคคล ซึ่งคนในชนบทมักยกย่องบุคคลที่มีความรู้ และยอมปฏิบัติตามเพราะเขาถือว่า คนที่มีการศึกษาสูงย่อมจะมีประสบการณ์มากมาย ซึ่งเขาอาจจะคาดเดาเหตุการณ์ต่าง ๆ ได้กว้างกว่าคนที่มีการศึกษาดำกว่า (บพิตร ออมไธสง, 2546, หน้า 47 – 48) สอดคล้องกับผลการวิจัยของ เอื้อจิต หงวนแสงรัมย์ (2547, หน้า 104) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาจันทบุรี เขต 1 จำแนกตามวุฒิการศึกษา แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และสอดคล้องกับผลการวิจัยของ งามอาจ ไพศาลภูมิ (2546, หน้า 91) ได้ศึกษาความต้องการมีส่วนร่วมจัดการศึกษาตามบทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอเมือง จังหวัดชลบุรี จำแนกตามวุฒิการศึกษา แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

2.3 จำแนกตามขนาดของสถานศึกษา โดยรวมและรายด้าน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทุกด้าน โดย โรงเรียนขนาดใหญ่มีส่วนร่วมในการบริหารสถานศึกษามากกว่าโรงเรียนขนาดกลางและโรงเรียนขนาดเล็ก ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะ โรงเรียนขนาดเล็กเป็นโรงเรียนที่ตั้งอยู่นอกเมือง ประชาชนส่วนใหญ่มีอาชีพเกษตรกรรม มีรายได้น้อยและประชาชนก็ใช้เวลาส่วนใหญ่ในการประกอบอาชีพ ซึ่งต่างจาก โรงเรียนขนาดกลางและโรงเรียนขนาดใหญ่ที่ตั้งอยู่ในเมือง ประชาชนส่วนใหญ่มีรายได้ที่ดี และมีความสนใจที่จะเข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารสถานศึกษามากกว่า สอดคล้องกับผลการวิจัยของ ภุรินทร์ นิยมนา (2550, หน้า 98) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาจันทบุรี เขต 2 จำแนกตามขนาดสถานศึกษา แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และสอดคล้องกับงานวิจัยของ นเรศ หิ์นกุล (2544) ศึกษาการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน จังหวัดนครราชสีมา จำแนกตามขนาดสถานศึกษา แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และสอดคล้องกับการวิจัยของ จันทราณี สงวนนาม (2536) ศึกษาสภาพและแนวทางการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการโรงเรียนในการบริหารโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดชลบุรี พบว่าโรงเรียนที่ประสบผลสำเร็จหรือมีประสิทธิภาพสูงทรัพยากรดีกว่าโรงเรียนที่ยังไม่ประสบผลสำเร็จ ส่วนใหญ่จะเป็นโรงเรียนขนาดใหญ่ และเป็นโรงเรียนที่มีที่ตั้งอยู่

ในสถานที่ที่เจริญหรืออยู่ในเมือง จะมีประสิทธิภาพสูงกว่าโรงเรียนที่ตั้งอยู่นอกเมืองและมีขนาดเล็ก

2.4 จำแนกตามที่ตั้งของสถานศึกษา พบว่า โดยรวมและรายด้าน แตกต่างกันอย่างน้อยมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า แตกต่างกันอย่างน้อยมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทุกด้าน โดย โรงเรียนที่ตั้งอยู่ในเขตเทศบาลมีส่วนร่วมในการบริหารสถานศึกษามากกว่าโรงเรียนที่ตั้งอยู่ในเขตองค์การบริหารส่วนตำบล ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะ โรงเรียนที่ตั้งอยู่ในเขตเทศบาล ประชาชนส่วนใหญ่ในชุมชนจะมีฐานะและการศึกษาที่ดี จึงให้ความสนใจในการเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษามากกว่า ส่วนโรงเรียนที่ตั้งอยู่ในเขตองค์การบริหารส่วนตำบล ประชาชนส่วนใหญ่มีอาชีพเกษตรกรรม มีรายได้น้อยและประชาชนก็ใช้เวลาส่วนใหญ่ในการประกอบอาชีพ จึงทำให้ความสนใจในการเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาน้อยกว่า สอดคล้องกับผลการวิจัยของ อรรถพร ผดุงศักดิ์ชยกุล (2547, หน้า 74) ศึกษาการมีส่วนร่วมและแนวทางส่งเสริมการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดฉะเชิงเทรา จำแนกตามที่ตั้งของโรงเรียน แตกต่างกันอย่างน้อยมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และสอดคล้องกับงานวิจัยของ อรรถพร ผดุงศักดิ์ชยกุล (2547, หน้า 74) ศึกษาการมีส่วนร่วมและแนวทางส่งเสริมการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดฉะเชิงเทรา พบว่า โรงเรียนที่ตั้งอยู่ในเมืองชุมชนมีส่วนร่วมมากกว่าโรงเรียนที่ตั้งอยู่นอกเมือง

3. ปัญหาการมีส่วนร่วมในการบริหารสถานศึกษาของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากำแพงเพชร โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับปานกลางทุกด้าน โดยด้านที่มีคะแนนเฉลี่ยสูงสุด คือ การให้ความเห็นชอบแผนปฏิบัติการประจำปีของสถานศึกษา และด้านที่มีคะแนนเฉลี่ยต่ำสุดคือ การให้ความเห็นชอบการรายงานผลการดำเนินงานประจำปีของสถานศึกษา ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ ประสิทธิ์ รักเผ่า (2548, หน้า 98) ได้ศึกษาปัญหาการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการบริหารสถานศึกษา อำเภอบ้านค่าย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาระยอง เขต 1 โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับปานกลาง และสอดคล้องกับงานวิจัยของ ระพีพัฒน์ สิริจันทร์ (2545) ศึกษาปัญหาการปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานต่อการมีส่วนร่วมในการบริหารโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาอำเภออุบลรัตน์ จังหวัดขอนแก่น พบว่า มีปัญหาการปฏิบัติงานอยู่ในระดับปานกลาง

3.1 เมื่อพิจารณาจำแนกตามสถานภาพ มีประเด็นที่ต้องอภิปราย ดังนี้

3.1.1 ปัญหาการมีส่วนร่วมในการบริหารสถานศึกษา กลุ่มผู้บริหารสถานศึกษา

โดยรวม อยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านที่มีคะแนนเฉลี่ยสูงสุด คือ การสร้างความสัมพันธ์ระหว่างสถานศึกษากับชุมชน และด้านที่มีคะแนนเฉลี่ยต่ำสุด คือ การปฏิบัติงานอื่นที่ได้รับมอบหมายจากหน่วยงานต้นสังกัด ผลการวิจัยปรากฏเช่นนี้ แสดงให้เห็นว่า กลุ่มผู้บริหารสถานศึกษามีปัญหาการมีส่วนร่วมในการบริหารสถานศึกษาด้านการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างสถานศึกษากับชุมชนมากที่สุด อาจเนื่องมาจาก ผู้บริหารมีภารกิจหลักและเป็นแกนนำในการจัดการศึกษาทุกด้าน มีภาระหน้าที่ในการปฏิบัติงานมาก มีการประชุม อบรม สัมมนาบ่อยครั้ง และมุ่งพัฒนาด้านวิชาการ จึงทำให้การสร้างความสัมพันธ์ระหว่างสถานศึกษากับชุมชนเป็นไปได้น้อยตามไปด้วย สอดคล้องกับผลการวิจัยของของ ภูรินทร์ นิยมนา (2550, หน้า 86) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาจันทบุรี เขต 2 พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก

3.1.2 ปัญหาการมีส่วนร่วมในการบริหารสถานศึกษา กลุ่มผู้แทนผู้ปกครอง

โดยรวม อยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านที่มีคะแนนเฉลี่ยสูงสุด คือ การให้ความเห็นชอบแผนปฏิบัติการประจำปีของสถานศึกษา และด้านที่มีคะแนนเฉลี่ยต่ำสุด คือ การระดมทรัพยากรเพื่อการศึกษาและสืบสานวัฒนธรรมของชาติ ผลการวิจัยปรากฏเช่นนี้ แสดงให้เห็นว่า อาจเนื่องมาจาก กลุ่มผู้แทนผู้ปกครองขาดความรู้ ความเข้าใจในเรื่องการจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปีของสถานศึกษา สอดคล้องกับผลการวิจัยของของ ภูรินทร์ นิยมนา (2550, หน้า 86) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาจันทบุรี เขต 2 พบว่า ผู้แทนผู้ปกครองมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับปานกลาง

3.1.3 ปัญหาการมีส่วนร่วมในการบริหารสถานศึกษา กลุ่มผู้แทนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

โดยรวม อยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านที่มีคะแนนเฉลี่ยสูงสุดมีสองด้าน คือ การให้ความเห็นชอบแผนปฏิบัติการประจำปีของสถานศึกษา และการส่งเสริมสนับสนุนให้เด็กทุกคนในเขตบริการได้รับการศึกษาขั้นพื้นฐานอย่างทั่วถึงมีคุณภาพและได้มาตรฐาน ส่วนด้านที่มีคะแนนเฉลี่ยต่ำสุด คือ การให้ความเห็นชอบการรายงานผลการดำเนินงานประจำปีของสถานศึกษา ผลการวิจัยปรากฏเช่นนี้ แสดงให้เห็นว่า อาจเนื่องมาจาก กลุ่มผู้แทนกลุ่มผู้แทนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ยังขาดความรู้ ความเข้าใจในเรื่องการจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปีของสถานศึกษา สอดคล้องกับงานวิจัยของ โสภา จำปา ไช้ (2548, หน้า 81) ได้ทำการศึกษาความต้องการและการได้รับการตอบสนองความต้องการการมีส่วนร่วมในการจัด

การศึกษาของคณะกรรมการสถานศึกษา โรงเรียนกลุ่มเครือข่ายปางสีดา สำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาสระแก้ว เขต 2 กล่าวว่า ผู้แทนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีแนวคิดและความเข้าใจใน บทบาท ว่าองค์กรบริหารส่วนตำบลมีอำนาจหน้าที่ในการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา โดย ความเข้าใจหมายถึงงานวิชาการ การจัดการเรียนการสอน

3.2 เมื่อพิจารณาจำแนกตามวุฒิการศึกษา มีประเด็นที่ต้องอภิปราย ดังนี้

3.2.1 ปัญหาการมีส่วนร่วมในการบริหารสถานศึกษา กลุ่มที่มีวุฒิการศึกษาต่ำกว่า ปริญญาตรี โดยรวม อยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านที่มีคะแนนเฉลี่ย สูงสุด คือ การส่งเสริม สนับสนุนให้เด็กทุกคนในเขตบริการได้รับการศึกษาขั้นพื้นฐานอย่างทั่วถึง มีคุณภาพและได้มาตรฐาน และด้านที่มีคะแนนเฉลี่ยต่ำสุด คือ การระดมทรัพยากรเพื่อการศึกษา และสืบสานวัฒนธรรมของชาติ ผลการวิจัยปรากฏเช่นนี้ แสดงให้เห็นว่า อาจเนื่องมาจาก คณะกรรมการสถานศึกษาที่มีวุฒิการศึกษาต่ำกว่าปริญญาตรี ยังขาดความรู้ความเข้าใจตามบทบาท หน้าที่และยังไม่เข้าใจอย่างแท้จริงในหลายด้าน สอดคล้องกับผลการวิจัยของ องอาจ ไพศาลภูมิ (2546, หน้า 91) ได้ศึกษาความต้องการมีส่วนร่วมจัดการศึกษาตามบทบาทหน้าที่ของ คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษา อำเภอมือง จังหวัดชลบุรี จำแนกตามวุฒิการศึกษา พบว่า คณะกรรมการที่มีวุฒิการศึกษาต่ำกว่า ปริญญาตรี มีความต้องการในการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาทุกด้านน้อยกว่าคณะกรรมการที่มี วุฒิการศึกษาปริญญาตรีหรือสูงกว่าปริญญาตรี

3.2.2 ปัญหาการมีส่วนร่วมในการบริหารสถานศึกษา กลุ่มที่มีวุฒิการศึกษา ปริญญาตรีขึ้นไป โดยรวม อยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านที่มีคะแนน เฉลี่ยสูงสุด คือ การส่งเสริมให้มีการพหุภักดิ์สิทธิเด็ก ดูแลเด็กพิการ เด็กด้อยโอกาสและเด็กที่มี ความต้องการพิเศษ ให้ได้รับการพัฒนาอย่างเต็มศักยภาพ และด้านที่มีคะแนนเฉลี่ยต่ำสุด คือ การให้ความเห็นชอบการรายงานผลการดำเนินงานประจำปีของสถานศึกษา ผลการวิจัยปรากฏ เช่นนี้ แสดงให้เห็นว่า กลุ่มที่มีวุฒิการศึกษาปริญญาตรีขึ้นไปยังขาดความรู้ความเข้าใจตามบทบาท หน้าที่และยังไม่เข้าใจอย่างแท้จริงในบางด้านที่เป็นเรื่องเฉพาะ สอดคล้องกับผลการวิจัยของ องอาจ ไพศาลภูมิ (2546, หน้า 91) ได้ศึกษาความต้องการมีส่วนร่วมจัดการศึกษาตามบทบาทหน้าที่ของ คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษา อำเภอมือง จังหวัดชลบุรี จำแนกตามวุฒิการศึกษา พบว่า คณะกรรมการที่มีวุฒิการศึกษาต่ำกว่า ปริญญาตรี มีความต้องการในการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาทุกด้านน้อยกว่าคณะกรรมการที่มี วุฒิการศึกษาปริญญาตรีหรือสูงกว่าปริญญาตรี

3.3 เมื่อพิจารณาจำแนกตามขนาดของสถานศึกษา มีประเด็นที่ต้องอภิปราย ดังนี้

3.3.1 ปัญหาการมีส่วนร่วมในการบริหารสถานศึกษา กลุ่มโรงเรียนขนาดเล็ก

โดยรวม อยู่ในระดับน้อย เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านที่มีคะแนนเฉลี่ยสูงสุด คือ การสร้างความสัมพันธ์ระหว่างสถานศึกษากับชุมชน และด้านที่มีคะแนนเฉลี่ยต่ำสุด คือ การระดมทรัพยากรเพื่อการศึกษาและสืบสานวัฒนธรรมของชาติ ผลการวิจัยปรากฏเช่นนี้ แสดงให้เห็นว่า การมีส่วนร่วมในการบริหารสถานศึกษาของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในกลุ่มโรงเรียนขนาดเล็กมีปัญหาเล็กน้อย ยกเว้น ด้านความสัมพันธ์ระหว่างสถานศึกษากับชุมชนลดน้อยลง อาจเนื่องมาจากภาระหน้าที่ของบุคลากรในสถานศึกษามีมากขึ้น และผู้ปกครองในชุมชนต่างมีภาระหน้าที่ในการหาเลี้ยงชีพ สอดคล้องกับผลการวิจัยของ นเรศ หิ้นนุกูล (2544) ศึกษาการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติงานของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน จังหวัดนราธิวาส พบว่า คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน จังหวัดนราธิวาส มีส่วนร่วมในการปฏิบัติงานโดยรวมทุกด้านและรายด้าน อยู่ในระดับปานกลาง

3.3.2 ปัญหาการมีส่วนร่วมในการบริหารสถานศึกษา กลุ่มโรงเรียนขนาดกลาง โดยรวม

อยู่ในระดับน้อย เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านที่มีคะแนนเฉลี่ยสูงสุด คือ การให้ความเห็นชอบแผนปฏิบัติการประจำปีของสถานศึกษา และด้านที่มีคะแนนเฉลี่ยต่ำสุด คือ การปฏิบัติงานอื่นที่ได้รับมอบหมายจากหน่วยงานต้นสังกัด ผลการวิจัยปรากฏเช่นนี้ แสดงให้เห็นว่าการมีส่วนร่วมในการบริหารสถานศึกษาของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในกลุ่มโรงเรียนขนาดกลางมีปัญหาเล็กน้อย ยกเว้น ด้านการให้ความเห็นชอบแผนปฏิบัติการประจำปีของสถานศึกษา อาจเนื่องมาจากคณะกรรมการบางส่วนยังขาดความรู้ ความเข้าใจในเรื่องการจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปีของสถานศึกษา สอดคล้องกับผลการวิจัยของ ประสิทธิ์ รักเผ่า (2548, หน้า 98) ได้ศึกษาปัญหาการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการบริหารสถานศึกษา อำเภอบ้านค่าย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาระยอง เขต 1 พบว่า จำนวนคณะกรรมการสถานศึกษาของโรงเรียนที่มีขนาดต่างกัน ปัญหาและความยุ่งยากของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการที่จะเข้ามามีส่วนร่วมต่างกันออกไป

3.3.3 ปัญหาการมีส่วนร่วมในการบริหารสถานศึกษา กลุ่มโรงเรียนขนาดใหญ่

โดยรวม อยู่ในระดับน้อยที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านที่มีคะแนนเฉลี่ยสูงสุด คือ การระดมทรัพยากรเพื่อการศึกษาและสืบสานวัฒนธรรมของชาติ และด้านที่มีคะแนนเฉลี่ยต่ำสุด คือ การปฏิบัติงานอื่นที่ได้รับมอบหมายจากหน่วยงานต้นสังกัด ผลการวิจัยปรากฏเช่นนี้ แสดงให้เห็นว่า การมีส่วนร่วมในการบริหารสถานศึกษาของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในกลุ่มโรงเรียนขนาดใหญ่ มีปัญหาน้อย ยกเว้น ด้านการระดมทรัพยากรเพื่อการศึกษาและสืบสานวัฒนธรรมของชาติยังไม่เพียงพอต่อความต้องการ อาจเนื่องมาจาก โรงเรียนขนาดใหญ่มีการพัฒนา

ในหลายด้าน เพื่อให้มีคุณภาพตามมาตรฐานขนาดของโรงเรียน สอดคล้องกับผลการวิจัยของ ประสิทธิ์ รักเผ่า (2548, หน้า 98) ได้ศึกษาปัญหาการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการบริหารสถานศึกษา อำเภอบ้านค่าย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาระยอง เขต 1 พบว่า จำนวนคณะกรรมการสถานศึกษาของโรงเรียนที่มีขนาดต่างกัน ปัญหาและความยุ่งยากของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในการที่จะเข้ามามีส่วนร่วมต่างกันออกไป

3.4 เมื่อพิจารณาจำแนกตามที่ตั้งของสถานศึกษา มีประเด็นที่ต้องอภิปราย ดังนี้

3.4.1 ปัญหาการมีส่วนร่วมในการบริหารสถานศึกษา กลุ่มสถานศึกษาที่ตั้งอยู่ในเขตเทศบาล โดยรวม อยู่ในระดับน้อย เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านที่มีคะแนนเฉลี่ยสูงสุด คือ การระดมทรัพยากรเพื่อการศึกษาและสืบสานวัฒนธรรมของชาติ และด้านที่มีคะแนนเฉลี่ยต่ำสุดคือ การส่งเสริม สนับสนุนให้เด็กทุกคนในเขตบริการ ได้รับการศึกษาขั้นพื้นฐานอย่างทั่วถึงมีคุณภาพและได้มาตรฐาน ผลการวิจัยปรากฏเช่นนี้ แสดงให้เห็นว่า สถานศึกษาที่ตั้งอยู่ในเขตเทศบาล มีปัญหาน้อย ยกเว้น ด้านการระดมทรัพยากรเพื่อการศึกษาและสืบสานวัฒนธรรมของชาติ อาจเนื่องมาจาก สถานศึกษามีความจำเป็นที่จะต้องใช้ทรัพยากรในการบริหารจัดการศึกษาในทุกด้าน เพื่อให้มีคุณภาพตามมาตรฐาน มากยิ่งขึ้น สอดคล้องกับผลการวิจัยของ อรรถพร ผดุงศักดิ์ชัยกุล (2547, หน้า 74) ศึกษาการมีส่วนร่วมและแนวทางส่งเสริมการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดฉะเชิงเทรา พบว่า โรงเรียนที่ตั้งอยู่ในเมืองชุมชนมีส่วนร่วมมากกว่าโรงเรียนที่ตั้งอยู่นอกเมือง

3.4.2 ปัญหาการมีส่วนร่วมในการบริหารสถานศึกษา กลุ่มสถานศึกษาที่ตั้งอยู่ในเขตองค์การบริหารส่วนตำบล โดยรวม อยู่ในระดับน้อย เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านที่มีคะแนนเฉลี่ยสูงสุด คือ การสร้างความสัมพันธ์ระหว่างสถานศึกษากับชุมชน และด้านที่มีคะแนนเฉลี่ยต่ำสุด คือ การปฏิบัติงานอื่นที่ได้รับมอบหมายจากหน่วยงานต้นสังกัด ผลการวิจัยปรากฏเช่นนี้ แสดงให้เห็นว่า สถานศึกษาที่ตั้งอยู่ในเขตองค์การบริหารส่วนตำบล มีปัญหาน้อย ยกเว้นด้านการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างสถานศึกษากับชุมชน อาจเนื่องมาจาก ภาระหน้าที่ของบุคลากรในสถานศึกษามีมากขึ้น และผู้ประกอบการในชุมชนต่างมีภาระหน้าที่ในการรับผิดชอบครอบครัว สอดคล้องกับผลการวิจัยของ อรรถพร ผดุงศักดิ์ชัยกุล (2547, หน้า 74) ศึกษาการมีส่วนร่วมและแนวทางส่งเสริมการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัดฉะเชิงเทรา พบว่า โรงเรียนที่ตั้งอยู่ในเมืองชุมชนมีส่วนร่วมมากกว่าโรงเรียนที่ตั้งอยู่นอกเมือง

4. ผลการเปรียบเทียบปัญหาการมีส่วนร่วมในการบริหารสถานศึกษาของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากำแพงเพชร โดยจำแนกตามสถานภาพ

วุฒิการศึกษา ขนาดของสถานศึกษา และที่ตั้งของสถานศึกษา พบว่า

4.1 จำแนกตามสถานภาพ โดยรวมและรายด้าน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ .05 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทุกด้าน โดย ผู้แทนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีปัญหามีส่วนร่วมในการบริหารสถานศึกษา มากกว่าผู้แทนผู้ปกครองและผู้บริหารสถานศึกษา ตามลำดับ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ ผู้บริหารสถานศึกษา เป็นผู้ปฏิบัติหน้าที่ในสถานศึกษา และมีหน้าที่รับผิดชอบเกี่ยวกับการศึกษาโดยตรง จึงเห็นความสำคัญของบทบาทการมีส่วนร่วม และเห็นความจำเป็นจะต้องปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่ให้มีประสิทธิภาพ ผู้แทนผู้ปกครอง ต้องการให้บุตรหลานได้รับการศึกษาอย่างทั่วถึง และมีความรู้ความสามารถเท่าเทียมกับโรงเรียนในเมือง แต่ผู้แทนผู้ปกครอง ยังขาดความรู้ความเข้าใจในบทบาทหน้าที่ในการมีส่วนร่วมในการบริหารสถานศึกษา และผู้แทนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น มีภาระหน้าที่ ที่ต้องรับผิดชอบหลายอย่าง และยังขาดความรู้ความเข้าใจในบทบาทหน้าที่ในการมีส่วนร่วมในการบริหารสถานศึกษา จึงทำให้มีปัญหามีส่วนร่วมในการบริหารสถานศึกษา มากกว่า สอดคล้องกับผลการวิจัยของ ภูรินทร์ นิยมนา (2550, หน้า 94) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาจันทบุรี เขต 2 จำแนกตามสถานภาพ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และสอดคล้องกับ พัทธกิจ จอมเมือง (2541) ศึกษาการปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดศรีสะเกษ พบว่า การเปรียบเทียบตามตัวแปรสถานภาพของคณะกรรมการ โรงเรียน โดยรวมและรายด้าน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยผู้บริหารสถานศึกษา และข้าราชการครูมีผลการปฏิบัติงาน มากกว่าผู้ทรงคุณวุฒิ

4.2 จำแนกตามวุฒิการศึกษา โดยรวมและรายด้าน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ .05 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทุกด้าน โดยคณะกรรมการสถานศึกษาที่มีวุฒิต่ำกว่าปริญญาตรี มีปัญหามีส่วนร่วมในการบริหารสถานศึกษาน้อยกว่าคณะกรรมการสถานศึกษาที่มีวุฒิปริญญาตรีขึ้นไป ทั้งนี้อาจเป็นเพราะระดับการศึกษาเป็นสิ่งสำคัญต่อการเปลี่ยนแปลงทัศนคติ ค่านิยม แนวความคิดและความเชื่อของบุคคล ซึ่งคนในชนบทมักยกย่องบุคคลที่มีความรู้ และยอมปฏิบัติตามเพราะเขาถือว่า คนที่มีการศึกษาสูงย่อมจะมีประสบการณ์ต่าง ๆ มากมายด้วย ซึ่งเขาอาจจะคาดเดาเหตุการณ์ต่าง ๆ ได้กว้างกว่าคนที่มีการศึกษาดำกว่า (บพิตร ออมไรสง, 2546, หน้า 47 – 48) สอดคล้องกับผลการวิจัยของ เอื้อจิต หงวนเสงี่ยม (2547, หน้า 104) ได้ทำการวิจัยเรื่อง การมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาจันทบุรี เขต 1 จำแนกตาม

วุฒิการศึกษา แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และสอดคล้องกับผลการวิจัยของ อดอง ไพศาลภูมิ (2546, หน้า 91) ได้ศึกษาความต้องการมีส่วนร่วมจัดการศึกษาตามบทบาทหน้าที่ ของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการ ประถมศึกษาอำเภอเมือง จังหวัดชลบุรี จำแนกตามวุฒิการศึกษา แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทาง สถิติที่ระดับ .05

4.3 จำแนกตามขนาดของสถานศึกษา โดยรวมและรายด้าน แตกต่างกันอย่างมี นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ .05 ทุกด้าน โดยโรงเรียนขนาดใหญ่มีปัญหาการมีส่วนร่วมในการบริหารสถานศึกษา น้อยกว่าโรงเรียนขนาดกลางและโรงเรียนขนาดเล็กตามลำดับ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะโรงเรียน ขนาดเล็กเป็นโรงเรียนที่ตั้งอยู่นอกเมือง ประชาชนส่วนใหญ่มีอาชีพเกษตรกรรม มีรายได้น้อยและ ประชาชนก็ใช้เวลาส่วนใหญ่ในการประกอบอาชีพ และการระดมทรัพยากรเพื่อการศึกษาได้น้อย ซึ่ง ต่างจากโรงเรียนขนาดกลางและ โรงเรียนขนาดใหญ่ที่ตั้งอยู่ในเมือง ประชาชนส่วนใหญ่มีรายได้ที่ดี และมีความสนใจที่จะเข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารสถานศึกษามากกว่า และการระดมทรัพยากร เพื่อการศึกษาได้มากกว่า สอดคล้องกับผลการวิจัยของ ภูรินทร์ นิยมณา (2550, หน้า 98) ได้ทำการ วิจัยเรื่อง การมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษาจันทบุรี เขต 2 จำแนกตามขนาดสถานศึกษา แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทาง สถิติที่ระดับ .05 และสอดคล้องกับงานวิจัยของ นเรศ หิรัญกุล (2544) ศึกษาการมีส่วนร่วมของ คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน จังหวัดนครราชสีมา จำแนกตามขนาดสถานศึกษา แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

4.4 จำแนกตามที่ตั้งของสถานศึกษา โดยรวมและรายด้าน แตกต่างกันอย่างมี นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ .05 ทุกด้าน โดยโรงเรียนที่ตั้งอยู่ในเขตเทศบาลมีปัญหาการมีส่วนร่วมในการบริหาร สถานศึกษาน้อยกว่าโรงเรียนที่ตั้งอยู่ในเขตองค์การบริหารส่วนตำบล ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะ โรงเรียนที่ตั้งอยู่ในเขตเทศบาล ประชาชนส่วนใหญ่ในชุมชนจะมีฐานะและการศึกษาที่ดี จึงให้ ความสนใจในการเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษามากกว่า ส่วนโรงเรียนที่ตั้งอยู่ในเขตองค์การ บริหารส่วนตำบล ประชาชนส่วนใหญ่มีอาชีพเกษตรกรรม มีรายได้น้อยและประชาชนก็ใช้เวลา ส่วนใหญ่ในการประกอบอาชีพ จึงทำให้ความสนใจในการเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา น้อยกว่า สอดคล้องกับผลการวิจัยของ อรรถพร ผดุงศักดิ์ชัยกุล (2547, หน้า 74) ศึกษาการมีส่วน ร่วมและแนวทางส่งเสริมการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรม

ตามัญศึกษา จังหวัดฉะเชิงเทรา จำแนกตามที่ตั้งของโรงเรียน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ .05

5. จากการศึกษาวิจัย พบว่า คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากำแพงเพชร ได้เสนอแนะแนวทางพัฒนาการมีส่วนร่วมในการบริหารสถานศึกษาทั้ง 6 ด้าน จำแนก ได้ดังนี้

5.1 ด้านการกำหนดนโยบายและพัฒนาของสถานศึกษา และการให้ความเห็นชอบแผนปฏิบัติการประจำปี พบว่า คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากำแพงเพชร ได้เสนอแนะแนวทางพัฒนาการมีส่วนร่วมในการบริหารสถานศึกษาของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ข้อที่ควรดำเนินการพัฒนา คือ การจัดทำแผนกลยุทธ์ของสถานศึกษา การจัดทำแผนปฏิบัติการประจำปีของสถานศึกษา และ ความรู้ ความเข้าใจเรื่องนโยบายและการวางแผน

5.2 ด้านการให้ความเห็นชอบการจัดทำสาระหลักสูตรให้สอดคล้องกับความต้องการของท้องถิ่น และการกำกับ ติดตามการดำเนินงานตามแผนของสถานศึกษา พบว่า คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากำแพงเพชร ได้เสนอแนะแนวทางพัฒนาการมีส่วนร่วมในการบริหารสถานศึกษาของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ข้อที่ควรดำเนินการพัฒนา คือ ความรู้เรื่องการจัดทำหลักสูตรสาระท้องถิ่น ความรู้ ความเข้าใจในการจัดทำและพัฒนาแหล่งเรียนรู้ ภูมิปัญญาท้องถิ่น และความเข้าใจเกี่ยวกับการปฏิบัติงานตามแผนของสถานศึกษา

5.3 ด้านการสนับสนุนให้เด็กในเขตบริการได้รับการศึกษาอย่างทั่วถึงและการส่งเสริมให้มีการพิทักษ์สิทธิเด็กและพัฒนาเด็กให้เต็มตามศักยภาพ พบว่า คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากำแพงเพชร ได้เสนอแนะแนวทางพัฒนาการมีส่วนร่วมในการบริหารสถานศึกษาของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ข้อที่ควรดำเนินการพัฒนา คือ การดูแลให้ความช่วยเหลือนักเรียน แนวทางในการจัดกิจกรรมเพื่อเด็กพิการ เด็กด้อยโอกาสและเด็กที่มีความต้องการพิเศษ และความรู้ความเข้าใจเรื่องการพิทักษ์สิทธิเด็ก

5.4 ด้านการเสนอแนะทางและมีส่วนร่วมในการบริหารสถานศึกษา และการระดมทรัพยากรเพื่อการศึกษาและสืบสานวัฒนธรรมของชาติ พบว่า คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากำแพงเพชร ได้เสนอแนะแนวทางพัฒนาการมีส่วนร่วมในการบริหารสถานศึกษาของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ข้อที่ควรดำเนินการพัฒนา คือ การสร้างและพัฒนาปรับปรุงแหล่งเรียนรู้ภายในสถานศึกษา การพัฒนา ปรับปรุง ดูแลบริเวณอาคารสถานที่ภายในสถานศึกษา และการอนุรักษ์และธำรงรักษาวัฒนธรรม ขนบธรรมเนียม ประเพณี

5.5 ด้านการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างสถานศึกษากับชุมชน และการให้ความเห็นชอบการรายงานผลการดำเนินงานประจำปี พบว่า คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากำแพงเพชร ได้เสนอแนวทางพัฒนาการมีส่วนร่วมในการบริหารสถานศึกษาของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ข้อที่ควรดำเนินการพัฒนา คือ ส่งเสริมการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างโรงเรียนกับชุมชน การพิจารณาและวิเคราะห์ผลการดำเนินงานของสถานศึกษา และการประสานงานกับองค์กร หน่วยงานอื่นให้เข้ามาร่วมกันพัฒนาการจัดการศึกษา

5.6 ด้านการแต่งตั้งที่ปรึกษาและหรือคณะกรรมการ และการปฏิบัติงานอื่นที่ได้รับมอบหมายจากหน่วยงานต้นสังกัด พบว่า คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากำแพงเพชร ได้เสนอแนวทางพัฒนาการมีส่วนร่วมในการบริหารสถานศึกษาของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ข้อที่ควรดำเนินการพัฒนา คือ ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับบทบาทหน้าที่คณะกรรมการด้านต่าง ๆ การรับทราบแนวนโยบายและแนวทางการจัดการศึกษา และการให้ความเห็นชอบและข้อเสนอแนะในการดำเนินงานตามภารกิจที่ได้รับมอบหมาย

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

จากผลการศึกษาวิจัย สภาวะ ปัญหาและแนวทางพัฒนาการมีส่วนร่วมในการบริหารสถานศึกษาของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากำแพงเพชร พบว่า

1.1 ด้านการกำหนดนโยบายและแผนพัฒนาของสถานศึกษา สถานศึกษาควรจัดประชุมเชิงปฏิบัติการโดยให้คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานมีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบายและแผนกลยุทธ์ของสถานศึกษา

1.2 ด้านการให้ความเห็นชอบแผนปฏิบัติการประจำปีของสถานศึกษา สถานศึกษาควรให้สร้างความเข้าใจให้คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในด้านการมีส่วนร่วมในการพิจารณาให้ความเห็นชอบแผนปฏิบัติการประจำปีของสถานศึกษา

1.3 ด้านการให้ความเห็นชอบการจัดทำสาระหลักสูตรให้สอดคล้องกับความต้องการของท้องถิ่น สถานศึกษาควรจัดอบรมให้ความรู้แก่คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน และให้มีส่วนร่วมในการวางแผนดำเนินงานการจัดทำหลักสูตรสาระท้องถิ่นของสถานศึกษา

1.4 ด้านการกำกับและติดตามการดำเนินงานตามแผนปฏิบัติการของสถานศึกษา สถานศึกษาควรมีปฏิทินการปฏิบัติงานที่ชัดเจนเพื่อให้คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน

มีส่วนร่วมในการกำกับ ติดตาม ให้ข้อเสนอแนะและความคิดเห็นเกี่ยวกับการปฏิบัติงานตามแผน

1.5 ด้านการส่งเสริม สนับสนุนให้เด็กทุกคนในเขตบริการได้รับการศึกษาขั้นพื้นฐานอย่างทั่วถึงมีคุณภาพและได้มาตรฐาน สถานศึกษาควรให้คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานมีส่วนร่วมในการประสานความร่วมมือและสร้างความเข้าใจกับประชาชนและผู้ปกครองให้เห็นความสำคัญในการเข้ารับการศึกษา

1.6 ด้านการส่งเสริมให้มีการพิทักษ์สิทธิเด็ก ดูแลเด็กพิการ เด็กด้อยโอกาสและเด็กที่มีความต้องการพิเศษ ให้ได้รับการพัฒนาอย่างเต็มศักยภาพ สถานศึกษาควรจัดการอบรมให้ความรู้ให้คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน เพื่อให้มีความรู้ความเข้าใจในการพิทักษ์สิทธิเด็กและการดูแลให้ความช่วยเหลือนักเรียน

1.7 ด้านการเสนอแนวทางและการมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการด้านวิชาการ งบประมาณ บุคคลและการบริหารทั่วไป สถานศึกษาควรทำความเข้าใจกับคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานเรื่องขอบข่ายภารกิจงานของสถานศึกษาอย่างชัดเจน เพื่อร่วมกำหนดนโยบายในการบริหารงานด้านต่าง ๆ ของสถานศึกษาได้อย่างมีประสิทธิภาพ

1.8 ด้านการระดมทรัพยากรเพื่อการศึกษาและสืบสานวัฒนธรรมของชาติ สถานศึกษาควรสร้างความเข้าใจเรื่องความจำเป็นและกระตุ้นให้คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานมีส่วนร่วมในการกำหนดแนวทางระดมทรัพยากรเพื่อพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาจากแหล่งต่างๆ

1.9 ด้านการสร้างเสริมความสัมพันธ์ระหว่างสถานศึกษากับชุมชน สถานศึกษาควรมีส่วนร่วมในกิจกรรมต่างๆ ของชุมชน และส่งเสริม สนับสนุนให้คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ร่วมสร้างความเข้าใจอันดีกับชุมชนในด้านการจัดกิจกรรมทางการศึกษา

1.10 ด้านการให้ความเห็นชอบการรายงานผลการดำเนินงานประจำปีของสถานศึกษา สถานศึกษาควรให้คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน มีส่วนร่วมในการการให้ข้อเสนอแนะในการพิจารณาปรับปรุงการดำเนินงานเพื่อความสมบูรณ์

1.11 ด้านการแต่งตั้งที่ปรึกษาและหรือคณะอนุกรรมการ สถานศึกษาควรให้คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน มีส่วนร่วมในการเป็นที่ปรึกษาให้กับคณะอนุกรรมการในการปฏิบัติหน้าที่ให้เป็นไปอย่างเต็มศักยภาพ

1.12 ด้านการปฏิบัติงานอื่นที่ได้รับมอบหมายจากหน่วยงานต้นสังกัด สถานศึกษาควรมีการสร้างความเข้าใจกับคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ในการมีส่วนร่วมให้การสนับสนุนโครงการหรือกิจกรรมพิเศษอื่น ๆ ของสถานศึกษาที่มีอย่างต่อเนื่องจากต้นสังกัด

2. ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรศึกษารูปแบบการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ต่อการจัดการศึกษาของสถานศึกษาใน 4 ด้าน ได้แก่ ด้านการบริหารงานวิชาการ ด้านการบริหารงานงบประมาณ ด้านการบริหารงานบุคคลและด้านการบริหารงานทั่วไป

2.2 ควรศึกษาปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อการมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการศึกษาของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน

2.3 ควรศึกษาเปรียบเทียบสภาพ ปัญหาการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ระหว่างโรงเรียนที่ประสบความสำเร็จในการบริหารจัดการกับ โรงเรียนปกติทั่วไป